

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми зареш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділей і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в ясажі Гавсмана.

Рукописи звертає силіше напереді застережене.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Промова г-ра Євг. Олесницького

виголошена в галицькій соймї підчас бюджетової дискусії дня 24. жовтня 1908.

(Кінець).

В останніх літах проявилась зі значною силою проти руска тенденція в адміністрації ц. к. залізниць державних. Я вже поминаю тяжкі сцисії з рускою публікою що до уживаня руского язика, які родять скарги підношені майже щоденно Русинами подорожуючими, а підношу головню се, що робить ся ріжниця в приймаю слуг і робітників залізничних як також ремісників варстатових при залізницях і що Русини під тим зглядом сунуть уперсіджені. Жалувано ся недавно перед мною, в однім з міст, де сунуть варстативні залізничні, що як Русин хоче дістатись на робітника, мусить змінити обряд. Не можу сконстатувати, чи таке у слові було виразно поставлене, але констатую, що в дотичних сферах є така опінія. І не лише в тій, а в усіх майже областях і сферах життя публичного панують подібні відносини і подібний настрій.

Знаменним є факт масового переходу з обряду грецького на латинський, який довершує ся в теперішнім часі так в столиці як і на провінції. Видно отже, як сильний той антирусский напрям, коли сягає він аж в таку інтерну сферу, якою є віра і обряд.

А супроти того смішним видає ся підношений оклик з сторони польскої — охорони меншости польскої в східній часті краю. Відносини ті показують, що нам би радше треба думати про охорону більшости рускої. Серед таких обставин політичних, серед такого настрою зібрав ся сегорічний сойм.

Серед таких обставин ми члени руско-українського клубу прийшли тут, вислані руским народом, котрий хоче нас бачити і чути речниками всіх тих тяжких болів, які що раз тяжше налягають єго душу. Супроти сего станула перед нами живо й квестія нашої тактики в тій соймї і ви бачите, панове, що мимо всеї злоби дня внесли ми в сойм сей позитивну мериторичну працю, що представивши соймови наші найживизненніші постуляти, піддержували їх дорогою чисто парламентарною, що сойм сей перебув ту сесию серед зовсім інших обставин, як звичайно перебуває її сойм в Празі або Любляні — хоч не бракло голосів в суспільности нашої, котрі раді би бачити нас на зовсім іншій дорозі.

Від вас, панове, від більшости сойму сего залежить, якою дорогою ми йти маємо далше, а в дальшій консеквенції який погляд під тим зглядом запанує в нашої суспільности.

Сойм сей є в можности пересвідчити нас і загал наш, що в єго інтенціях не є наше винародовлене, ані наше

упосліджене економічне — треба однак доказів на се в однім і другім напрямі. Треба, щоб загал наш відчув і вірив в сию зміну, щоби кождий Русин в краю відчув се, що він не є інтузом на тій землі — а горожанином рівноправним.

Коли в соймї є дійсно добра воля довести до яких будь можливих відносин, то вже часткове їх полагожденє було би її свідомством — цілковите полишенє їх булоб доказом противним, а обставина та зовсім не моглаб скріпити у нас переувідченя, що є доброю та тактика, яку ми вибрали і якої доси придержуємо ся і не моглаб висвіднати нам її апробати серед нашої суспільности.

З становиска соймової більшости супроти нас плывуть ще і дальші консеквенції. Чуємо наріканя на се, що справа нашого міжнародного спору находить свій відгомін в парламентах. Так є дійсно, однак не робимо ми сего з приємности, не робить се нам ніякої сатисфакції, до сего приневолює нас конечність, прикра конечність, спричинена сим, що тут в соймї наші найсправедливіші жаданя розбивають ся о тверду скалу відпору більшости, або є зовсім ігноровані.

Від сего сойму отже знов залежить, чи в будучности маємо стояти там як дві против себе звернені ворожі сили, чи може злученими силами добивати ся постулятив, конечних для економічного піднесеня нашого краю.

Се друге певно для нас було би і приємним і пожаданим більше — однак не нам, слабій тут меншости — а могутій більшости сеї палати рішати, чи будуть наші жаданя і конечні потреби тут на стілько заспокоєні, щоби тая перша дорога стала для нас вже злипною.

Воділиб ми також, мої панове, полагожденє відносин наших тут в краю без посередників. Коже таке посередництво, як учить досвід, дорого коштує одну і другу сторону. Коли однак становиско, яке ви займете, коли настрої цілої нашої суспільности і її опінії публичної в тім напрямі поставять нам девізу дантейську «lasciate ogni speranza», то не може чудовати нікого, що ми яко живий організм, маючий живі потреби, які мусять бути заспокоєні, шукаємо за посередниками і приймаємо посередництво. Се є тверда necessitas — яка нас приневоляє до того, але вірте панове, що радо зрезигнуємо на всяке посередництво, коли лише зможемо заспокоєне наших конечних потреб без него досягнути.

А стоять перед нами тут на дневнім порядку як раз ті справи, від котрих відповідного порішення те заспокоєне потреб наших залежить.

На першій місци між тими справами стоїть в и б о р ч а р е ф о р м а, котрої скорє, а справедливе полагожденє означили ми вже на першій засіданю сеї сесії яко перший і головний обовязок сеї палати. Біжуча сесия минає і минає без ухваленя сеї реформи виборчої — без видатного навіть посуненя вперед праць комісійних. Також і гороскоп, який пред-

ставляє нам провкт лівиці так що до основ нової ординації як і що до ключа розділу мандатів між польску а руску народність не є того рада, щоб успокоючо вплинути на нас і наш загал, а то тим менше, позаяк представляє він для нас далеко некориснішу пропозицію як ординація виборча парламентарна.

Належалоб над тим більшости соймовій добре застановити ся, чи є се річию політичною, з огляду на будучність пожаданою, щоб руский нарід бачив все кориснішу для себе констеляцію у Відні, чим тут, чи противно інтерес обох народів не вимагає того, аби він тут почув ся рівноправним горожанином.

Від сеї квестії, від реформи виборчої — залежить в першій ряді управиленє наших міжнародних відносин, а тим самим і дальша судьба і будучність краю — тож не можна дивувати ся, коли та палата, трактуючи справу ту так, як доси, стріне ся з дуже рішучим напором з внї, котрий може її поставити в положенє примусове.

Честь сеї палати, честь наша посольска велить нам випередити сей напір і показати суспільности, що ми доси до задач хвилі сучасної — що уміємо прозорливим оком глядіти в будучність і що здобудемо ся на ухваленє реформи не лиш для потреб і відносин нинішнього дня, але також для потреб і відносин найближшої будучности.

Последній рік зазначив ся піднесенєм нових окликів політичних, під якими деякі сфери з ріжнородних славянських народів видвинули справу славянської в з а ї м н о с т і і дали почин до зближеня і порозуміня на тій основі між доси осторонь стоячими або навіть ворожими.

Славянська ідея, се оклик великий і поважний і кождий з нас щиро бажав би того, щоб прийшов час, в котрім славянство відіграло би достойно і з відповідною силою свою ролю і сповнило свою місію в історії.

Взаїмности славянській, зближеню Славян і ми не противні, а зовсім щиро прихильні. Традиція минувшости нашої вказує як раз серед нашого народа організації, маючі на меті славянську федерацію, оперту на рівноправности всіх славянських народів. Такою організацією було на Україні в половині минулого столітя Кирило-Методієвське брацтво, в котрім брали участь перші піонери нашого національного відродженя, а з словесною спадщиною найбільшого нашого поета наслідили ми горяче бажанє, висказане ним в словах: щоб «усі Славяни стали добрими братами і синами сонця правди».

Коли однак славянська взаїмність а за нею загалне Славянство в будучности, не має бути лише фантазією, то мусять бути полагожені передовсім відносини між тими Славянами, котрим доля і історія веліли жити з собою нерозлучно.

Безвартна приязнь з сусідом далеким, коли нема її з сусідом близьким.

А доси втім як раз Ахилева пята взаємності славянської, що Славяни люблять ся лиш з далека, а з близька їдять ся. (Сьміх. Пос. Стояловский: То правда). Там, де судьба велить жити поруч себе в одній хаті, всюди між ними відносини неупорядковані, всюди майоризовані слабших сильнішими. Так єсть між Великорусами й Русинами, так єсть між Сербами й Хорватами, між Чехами й Поляками на Шлеску і між Русинами й Поляками в Галичині. Сей сумний факт спинає здійснене місії Славянства в історії, і длятого, хто щиро підносить ідею Славянства і хоче стати її речником, нехай стремить передовсім до упорядкованя відносин між тими народами славянськими, які живуть разом поруч себе. А се в першій ряді відносини ся до наших руско-польських взаємин. Нас доля поставила не лиш поруч себе, але в суміш з собою, а спір міжнародний дійшов до крайности. Без єго полагожденя немислима і для народа польского яка будь славянська політика. В який бік зверне ся він в тім напрямі, які будь навяже відносини, все між Польщею а кождим иншим її союзником стояти будемо ми, руско-український народ і все полагожденя відносин з нами буде конечним услівем успіху всякої дальшої акції. А полагодити сей спір можна нині лише дорогою рівноправности, не лиш теоретичної, але і в дійсности строго переведеної.

Ексц. Маршалок, отвирючи сесию, покликав ся на приміри, що в однім і тім самім краю можуть без шкоди для себе розвиватись дві народности.

Знаю, що є такі приміри, але знаю, що там, де они є, прим. в Швайцарії, панує повна рівноправність, нема супремаций, нема народів більше і менше вартних, а кождий з них має всі услівя до життя і розвою потрібні.

Сотворять панове ті услівя рускому народови в нашім краю, та будемо мати ті ідеальні відносини, о яких згадав єго Ексцеленция. Нинішній стан фактичний дуже далекий від сего ідеалу і нинішне положеня народа нашого так далеке від рівноправности, нинішні відносини наші так далекі від панованя права і справедливости, що серед них руска репрезентация, хочачи бути вірним речником свого народа, не може при бюджетовій розправі через голосованя за бюджетом давати доказ вдоволеня руского народа з існуючих відносин і довіря єго до сего союму і тих сфер, які грошем бюджетовим орудувати будуть. І для того заявляю іменем моїх товаришів, що будемо голосувати проти бюджету. (Живі оплески. Бесідникови гратулюють).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Внутрішнє положеня в Австрії все ще вельми неясне. Поки що полагода міністерского пересиленя відрочена до відїзду цїсаря Вільгельма з Шенбруну, а нема сумніву, що міністер Прашек уступить, а можливо також що й міністер Фідлер піде за ним. В такім случаю імовірно на їх місце будуть покликані два висші міністерські урядники, щоби не доводити до пересиленя цілого кабінету, хоч і се після всякої імовірности не дасть ся обминути.

Одначе домаганя німецько-вольнодумних дневників з N. fr. Presse на чолі, щоби конче покликати до керми урядни-

че міністерство, не находять прихильників навіть посеред німецьких вольнодумців в Чехах.

Заостренє внутрішнього положеня злагодило ся троха наслідком вихомиреня в Празі. Уличні галабурди не повторили ся вже, а Прага представляє вже звичайний вигляд. Зате проявили ся уличні галабурди в німецьких містах Брікс, Авсіг, Зац і ин., де німецькі товпи нападують ческі меншости. Таким способом поправило ся становище Чехів, бо вже тепер Німці не можуть відгривати ролі неповинних ягнят.

Віденські часописи Reichspost і Vaterland виступили з дуже важкими закидами проти міністра Кошута і малярских независимців, вказуючи на се, що в часі міністерства бар. Феєрварого они пособляли великосербській агітації проти Австрії та підпомагали не тільки грїшми але й оружам.

Сі яскраві закиди піднесені в згаданих а повторені в консервативних угорских дневниках, викликали вражінє в міродатних кругах. Супроти тих закидів міністер Кошут виступив у віденських вільнодумних дневниках з запереченєм, називаючи се прямо неправдою і і кертичною роботою зверненою проти него і независимців і випирає ся, начеб він пособлював яким небудь способом великосербські змаганя. — Тимчасом Reichspost, котра також подала ті запереченя, зазначає, що она виступить з ріжними доказами поданих закидів. Нема сумніву, що коштувці були в зязи з хорватско-сербскою коаліцією, в котрій грав вельми непевну ролю посол Супило, відомо також, що малярский пос. Лендель їздив до Білгороду і там промовляв, а колиб сі закиди показали ся вірними, то в сій хвилі не дасть ся навіть обчислити, які досягли послїдовности малаб та ціла справа.

Становищу коаліційного міністерства та справа вельми немила, а оно і з того боку вельми трудне, бо гр. Андрашому не повело ся виведати згоди монарха на плюральну систему виборчої реформи і се може дати привід до міністерского пересиленя і уступленя що найменше гр. Анрашого. Навіть міністер-президент Векерле є противником явного голосованя, яке бажав би крім плюральної системи задержати гр. Андраші. З иншого жерела тимчасом звїщають з Будапешту, що гр. Андрашому повело ся, приєднати для плюральної системи соціал-демократів обіцянку, що они дістануть 25 до 30 мандатів.

Заграниця.

Посланництво міністра Ізвольского, як висловлює ся французске дневникарство між тим париский Figaro, було безуспїшним і невдалим. Ми вже згадували про вельми прихильне і щире для Австрії відручне письмо президента републики, котре нашому монарсі привіз до Будапешту французский амбасадор з Відня. Дневник Figaro з нетаємною радістю розписує ся про ударемненє макіявельских змагань англійского держ. секретаря Грея і міністра Ізвольского і вказує на те, що Німеччина є свїтло сповнила свій обовязок супроти Австрії, не подавши своєї руки до морального реванжу за сьміло осягнений Австрією успіх. Франция готова би була отже без ніякої двозначности довести до порозуміня між Австрією а Росією.

Figaro зазначає, що невдача Ізвольского виявила ся іменнє в тім, що єму не повело ся в Берліні осянути навіть такого успіху, щоби Німеччина обняла ролю посередника і усунула ріжницї в поглядах між становищем Австрії й Ро-

сії. Осягнено порозумінє лише в болгарській справі, а видимим знаком сего є висилка однозвучної ноти представниками Англії, Франції і Росії до болгарского правительства, в котрій єму дораджують післати свого представника до Царгороду для виведаня признаня независимости Болгарії і порозуміти ся з Туреччиною що до певної за се винагороди.

Німецьчина і Італія згодили ся на ту ноту і нема сумніву, що дійде до порозуміня між Туреччиною а Болгарією, а що положенє політичне поправило ся, доказом того розпущенє 75.000 болгарских резервистів.

Цар Фердинанд відкриваючи престольною річию собраніє д. 28. с. м. вказав на мирні змаганя Болгарії і з великим притиском зазначив незвичайно торжественне принятє єго цїсарем Франц Йосифом в Будапешті, в чім болгарский нарід може бачити велику прихильність Австро-угор. монархії.

Сербія зазнала великого розчарованя не лише наслідком дипломатичних поїздок своїх висланників, але й наслідком безвиглядної поїздки королевича до Петербурга, де він не дізнав офіційального повитаня на двірці, яні не діждав ся устроєня торжества в єго честь, чим Росія сажала зазначити свою невтральність супроти Австрії. Королевич міг впернати ся в Петербурзі, що там не рушать пальцем в обороні Сербії і Черногорі і що не може бути навіть мови про якенебудь відшкодованє вимаганє сими державами наслідком злуки Босни.

Отся безуспїшність і безвиглядність Сербів в заграничних заходах не є вже тайною для населеня в Білгороді, котре виявляє своє роздратованє нападами уличної черни на склепи австро угор. купців. Не тільки не допускають покупнів до тих склепів уставлені перед ними вартівники, але товпа намагала ся оден склеп підпалити киданєм до середини віхтів наповних нафтою.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Йоїла пр.; римо-кат.: Всіх Святых. — В понеділок: руско-кат.: Артемія вмуч.; римо-кат.: День задушний. — Ві второк: руско-кат.: Іларіона; римо-кат.: Губерта.

— Преосв. Єпископ др. Хомишин виїде завітної неділі до Риму.

— Торжество роковин Унії з Римом. Завтрїшньої неділі відправить Є. Ексц. Митрополит Шептицький в архікатедральнім храмі св. Юрія архієрейську службу Божу о 9. год. рано в роковини Унії рускої Церкви з Римом. Підчас служби Божої Ексц. Митрополит виголосить проповідь.

— Земельний Банк гіпотечний. Комітет основателів мав намір і надію покінчити цілу субскрипцію на акції „Земельного Банку гіп.“ з кінцем місяця жовтня с. р. І справді субскрибовано до нинішнього дня вже 2.200 (два тисячі двіста) акцій на суму 880.000 К; бракує ще однак до повної субстракції 300 (триста) акцій на суму 120.000 К. Понеже субскрипция мусить бути в найблизших днях безуслівно покінчена і дальша хочби недовга проволока могла би запропастити цілу справу, для того всі Впов. П. Добродії і всі Хвальні Товариства, котрі розуміючи вагу справи наміряють приступити до субскрипції або побільшити число субскрибованих акцій, звольте се зробити конечнє в найблизших трех днях. Лісти і заяви субскрипційні як також задатки треба посилати під адресою Тов. взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові ул. Ру-

ска ч. 20. — Хто би не дістав потрібних дру-ків або потребував яких пояснень, зволить звертати ся під вказаною висше адресою. — Комітет основателів „Земельного Банку гіпотечного“.

— На „Народний Дім“ в Янові. В вересни заснувала ся в Янові, городецького повіта, філія гімнастично-пожарного товариства „Сокол“ і для забезпечення розвитку тов-а постановлено вибудувати власний дім. О фонди має по-старати ся окремих комітет, котрий звертає ся до всіх Русинів янівського судового повіта з просьбою, аби з кожної місцевости (села) приступали з уділами в квоті 10 К, які можна сплачувати ратами. Збиранєм уділів має заняті ся місцевий комітет, котрий з початком кожного місяця відсилає би гроші до головного комітету в Янові на руки п. Теодора Пелеха, емер. капітана. Передовсім священики, учителі і заможніші господарі в янівськiм судовім повіті повинні заняті ся тим патріотичним ділом.

— „Побольше дисциплини.“ В соймовім руском клубі проявив ся розлад між членами. Дудикевич, голова „клуба“, пре до Петера, а п. Король хоче вістати старорусином. Для дискредитованя сего послідного „Галічанін“ надрукував єго соймову промову в „малорускiм варічю“ з дашкованими „й“, яких впро чім й на вагу золота не найшов би тепер ніхто в „Галічанiнi“; редакция хотіла видко засоромити п. Короля, що не вмiє по московски говорити і не завдала собі труда переложити промову на московске. В тім самім числі „Галічанiн“ накивав пальцем у чільній статі „Побольше дисциплини“ членам русского клубу за безголове, яке в нiм загніздило ся. Один тягне до ліса, а другий до біса, і — пише „Галічанiн“ — виставляють нас на сьміх і позорище та визивають в наших рядах прямо соблазн. Два дні потім (вчєра) „Галічанiн“ доніс, що др. Дудикевич зложив провід в „клубі“, але ревiгнації не прийнято. Колиб сєсія сойму не кінчила ся сими днями, то булиб ми сьвідками може ще інтереснiйших подій.

— Ув'язненє дефравданта. З Відня доносять, що тамошня поліція ув'язнила Германа Атляса, офіціяла львівського уряду податкового, який підчас заступства касиєра, здефравдував 70.000 К, приславих яко податок гіпотечним банком, почім виїхав на відпустку і вже з неї не повернув. Спершу думано, що Атляс поїхав до Америки, але видко він мав інші пляни.

— Спійманє опришка. До Львова приїхав оноді поїздом з Лавотного якийсь панок в середнім віці і замешкав в готели „Savoy“. Того самого вечера почав гість бавити ся по

реставрациях на широку скалку. Фундував музиканткам вечєри, розмітував гроші на всі сторони так, що звернув на себе увагу поліції. По єго арештованю найдено при нiм 410 К, але при ревiзiї в готели найдено ще в єго рiчях 5.160 К готівкою, золотий годинник вартости біля 1.000 К, шпильку з брилянтами і 2 перстені, а також бровнiнг. При переслуханю він заявив, що називає ся Андрій Дрекслєр, є рiзником в Будапешті а має там свою реальність. Поліція в Будапешті на запит зі Львова відповіла телеграфічно, що там ніхто не знає про рiзника Дрекслєра і властителя реальности. Отже ціла історія спійманого є видумана. Може бути, що сєй пташок належав до спілки опришків, які оноді напали на комерцияльний банк в Будапешті, а в кождім разі совість мнимого Дрекслєра не є чиста.

— Як виглядає рос. держ. рада? Салю засідань державної ради у Маріїнській палаті значно перероблено. На задній стiнi почеплено знаменитий малюнок Рєпіна: „Ювілейне засіданє державної ради за приводом царским“. За помостом, що зроблений для президиї, наготовлено трийцять крісел для міністрів та представників уряду, не членів ради. Перед помостом стоїть катедра для бесідників Навколо катедри шістьма рядками понаставлено 220 кріселок для членів державної ради. Кріселка та столи в салі пооббивано темним червоним оксамитом, а підлогу вистелено зеленим сукном. Салю осьвітлює пять зеркал. Поза кольонадою, двома ярусамі пороблено льожі. В низу лiворуч — льожка призначена для царської родини, а праворуч для членів дипломатичного тіла та для почесних гостей. У верхньому поверсі — лiворуч призначено льожу (на 60 душ) для членів державної думи. З верхніх льож нема приступу до членів ради. На перерібку салі пішло більш як 700 тисяч карб.

— Перепіска редакції. Вн. О. В. в Д. Спасибі сердешне за надісланє. Ми звернули бачність на потребу перепечатаня і обговореня сєї справи. Статю, про котру згадуєте, поламо перекладом, скоро лише буде місце завяте соймовими справами, а ще лежать і інші статі в нашій тепі через се. Просимо нас не забувати.

Вн. П. Т. Б. в С. Ваш фейлетон, спасибі Вам, також буде уміщений, але жде також з тих причин місця.

Вн. о. К. С. в Ж. Присланє дістали, спасибі, помістимо небавом.

Вн. о. М. Г. в Л. Простіть, що докінченє, за котре щиро дякуємо, троха ще буде ждати на місце.

Іхав я тоді, братічку, в золотавратий Київ, у давну столицю нашої Руси, до того жєрела, з котрого живущої води напив ся і котре мене одушевляло, одно і друге, добре і зле написати. Бачив я, братічку, Київ і на тоє я гордий! Бачив я сьвятиню, де Сагайдачний пробував; бачив я степи безкраї і батька Двiпра і ту сьвятую воду, котроу козацкі байдаки аж в Стамбул носились. У сьвятім Київi одного вечера, вертаючи ся із Лаври, сьвітiв місяць ясененько, а Днiпро у туманах дрiмав, а степ той широкий з курганами і могилами зачав колибати ся, і колисав ся, мов безкрайна нива з житом колосистим. Здавалось мені, що він наче віджив і всі з могил збудились і мені про минувшість тихцем повідали. Го-сноди, як віджило моє серце, а дух пробудив ся! Мене наче хтось вчарував, а перед очима минали, наче чуднокрасна фатаморгана ті буйні часи, о котрих лиш думка нам споминає. І я засторонів, бачучи ті атамани і козаки, тую красу дiвочу, тую твердую любов до нєньки України. І то все і ще більше бачив я, мій братічку. Правда, що коротко то тривало, біля мєвого готєлю все то щєзло.

Я протер очі і тяжко вздихнув, тихо до себе промовляючи: „Шкодз, що сєй чудєсний сон так скоро минув ся і до мові кончини радбим єго снити“.

З трох иньших листів, які відносять ся до побуту Із. В-а в Київi, довідуємо ся, що він хотів там зорудувати. Він просав профе-

Оповідки.

— Дальший репертуар руского театру в Станиславові. (Саля тов. ім. Монюшка. Початок о годині 7½ вечєром. Білєти продає ранше „Народна Торговля“ а в день вистави від 5. веч. каса театру).

В неділю дня 1. падолиста о год. 3. по пол. по знижєних до половини цінах „Сватанє на Гончарівцi“ народна оперетка в 3 дiях Гр. Квітки Основьяненка. — Вечєром о годині 7½ „Чумаки“ комедия в 4 дiях Карпенка Карого.

— Театр львівського „Сокола“ відиграє завтрiшньої неділі „Не ходи Грицю на вечерниці“ народний образ зі співами і танцями в 5 д. Старіцкого. Початок о 6. год. вечер.

— Заупокійне богослужєне в памєть бл. п. д-ра Омєляна Огоновського, профєсора львівського унiверситєту, відбудє ся дня 2. листопада о 9. год. у Успенській церкві у Львові.

— Великий концерт „Львівського Бояна“ відбудє ся уже дня 5. падолиста с. р. в салі „Народного дому“. Крім усіх членів чинних товариства возьмуть також участь в концертi: славний оперовий співак барітон варшавської опери п. І. Шиманський, пiанiст-консерваторист п. Тарас Шухевич, тов-о співацкє „Бандурист“ і повна оркєстра, війскова 15. п. п. з капельником Конопаском. Хорамі будуть дирiгувати п. М. Волошин і п. В. Безкоровайний. Подаємо сєсю коротку звістку головнo замiсцєвим з тим, що білєти уже можна замовляти в книгарні Шевченка. Подрiбну програму оголосить „Руслан“ в понєділок а вi второк появлять ся афіші. Проба з оркєстрою відбудє ся уже вi второк 3. падолиста о год. 6½ в комнатах „Бояна“, хтob на сiй пробі не явив ся, не будє мiг брати чинної участи в концертi. — Видіт.

— 3 Печєніжини. Читальня „Просьвітi“ в Печєніжині уладжує в неділю, дня 1. листопада с. р. аматорскє представлєнє п. в. „Ілько Пащак“ (Чєтверта Заповідь), драму в 5 дiях Льва Лопатинського.

— 3 Терєбовлi. Заходом читальнi „Просьвітi“ в Терєбовлi відбудє ся в неділю, дня 1. листопада в салі читальнi аматорскє вистава 3-актової комєдiї Гр. Квітки „Сватанє на Гончарівцi“. По представлєню танці.

— 3 Тернополя. Тов-о „Руска Захоронка“ в Тернополі уладжує в неділю дня 8. листопада с. р. вечерниці з танцями в салі „Рускої Бєсiди“. Вступ від особи 2 К, від родини з 3 осіб 5 К. Добровiльнi датки приймає ся з подякою.

— Імєнованє. Цiсар іменував надзвичайного профєсора на львівській політехнiцi, Івана Левинського, звичайним профєсором.

сора Московського унiверситєту, Нилі Алекс. Попова, котрий був на археол. з'їздi в Київi о змогу, ширити в Росiї свої церковні композиції і о такі самі твори російских композиторів, здасть ся, для духовної семинарiї в Чернівцях.

Попов вдає ся за тим до проф. Московської консерваторiї, що того єрєя Дмитра Василєвича Розумовського, а той відповiв Попову так (подаю переклад з російского): „Просьбу о. Воробкевича не трудно виконати, коли тільки взяти ся до діла так, як се потрібно при тепєрiшнiм станi церковного сьпiву в Росiї.“

Першу просьбу о розширєнє творів о. Воробкевича можна легко сповнити публікацією від імени Славянського комітєту о продажи тих творів. Без сумнiву найдуть ся охочі, купити їх за звiсну плату. До таких охотників прошу зачислити і мене. А що до уживаня творів о. Воробкевича при богослужєню в церкві, то після тепєрiшних законів може єго дозволити або місцевий Епархiальний архiєрєй або св. Синод, коли п. директор придвiрної капелі дасть добру оцiнку. „Славянський благотворительный комiтетъ“ готов у таким випадку віднести ся до св. Синоду.

(Дальше будє).

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

(Дальше).

Ч. 184.

Із. Воробкевич у Київi.

(З дневника Грiг. Воробкевича).

Від 18. до 30. серпня 1874 Ізидор був у Київi на історично-археологічній виставі. Я мав також їхати, але велика вєртєсть з мого боку, а за мала заохота з боку Ізидора, до чого зрєштою він зовсім не обовязаний, стримали мене від тої інтерєсної подорожи. Ізидор хвалить дуже положєнє міста, Лавру і величаві церкви, особливо собор Софiї.

(Далі уступ з листу Із. Воробкевича до Олекс. Барвінського, писаного 1874, 25. листопада):

На вакациях Іхав я попри Тернопіль, до тебе душею злітав я і тебе поздоровляв. Двох людей, котрі за мною їхали, просив я, щоби тобі уклонились. Не знаю, чи то здiлєли. Хтiв я тебе посiтити, но зачуємо, що ти в той час знаходив ся в Шляхтинцях. Бог зна, ци буду колись в тiй сторони.

Він хотів там зорудувати. Він просав профе-

Галицький сойм.

Засіданє в дня 30. жовтня 1908.

Відчитано спис петицій, зпоміж яких пос. Т. Старух поперав петицію М. Зеньчакової з Заланова в справі концесії на стаїню. Інтерпеляції внесли: п. Куровець в справі прискорення будови і утворення повіт. суду в Краснім (пов. Калущ), пос. Макух в справі обсади учит. посади в учит. семінарії женьській в Перемишлі, п. Трач в справі будови мосту на Черемоши межі Кутами а Вижницею.

По ухваленю зміни будівельного закона для м. Львова що до 4-поверхових каменниць, палата приступила до дальшої бюджетової розправи. При рубр. V. (просвіта) пос. Ріттель вказав на переповнене середних шкіл і жадав спрямованя молодіжи до промислових і торговельних шкіл. Передовсім се відносить сд до жидівської молодіжи, яка пре ся до гімназій і реальних шкіл. Потім бесідник полемізував з ке. Стояловским, аж маршалок мусів єго напаминати.

З черги вибрано членами кр. комісії для рентових осель: п. Короля і п. Вітоса, а їх заступниками пп. Буйновского і Овишкевича.

В дальшій бюджетовій дискусії пос. Т. Старух жалував ся на нехтованє руского шкільництва народного і на переслідуванє нар. учителів Русинів, яким не вільно належати анї до руских товариств, анї читати руских часописів, если не хочуть бути що найменше перенесені Пос. Стапівський не ставить внесеня на поправу долі нар. учительства, бо хліборобський стан в нужді і єго треба передовсім ратувати. Вкінці жадав бесідник плянового розміщеня в краю середних шкіл, аби улекшити селянам посиленя дїтїй до шкіл. Пос. Думка жалував ся, що в школах виносє ся в руских дїтїй легковаженє своєї історії. Пос. Макух зазначає, що рускі нар. школи замінює ся на польські та що нема більше руских руских шкіл. Утраквізм в учит. семінаріях не приносить рускій мові ніякого хісна.

На вечірнім засіданю промовляли пп. Адам, Бандровський і Мерунович, а вкінці віцепрезидент кр. ради шк. др. Дембовський. Бесідник відповідав на виводи п. Рітля, що жидівську молодіж в середних школах трактує ся так само як християнську, заперечив твердження пп. Старуха і Макуха про переслідуванє руского учительства та про обсаджуванє руских нар. шкіл силами, що не знають рускої мови і закінчив, що кр. рада шк. змагає до поліпшеня народної школи для добра краю.

По кількох фактичних спростованях послів сойм прийняв рубрику V бюджету і поставлені революції.

Засіданє скінчило ся о 12:10 в ночи; слідує чині.

Кость Курилло.

Письмо з дороги.

(Дальше).

О першій годині трубка дає знак, що до столу накрито. Іду до чиновника, котрий визначає місця до сидженя при столі та дістаю ч. 17. Мені до обїду дійсно богате, страви смачні, прислуга чемна і скоро. Находжусь в товаристві якоїсь американської родини.

В годину по обїді зриває ся великий вітер. Філі ростуть, небо чорне, кілька лискавок осьвічає простір, — буря на морі. Ігра моря зміняєт ся у якийсь страшний жалісний гуқ чи рик, корабель колише ся так сильно що годї встояти на ногах. Дістаємо приказ іти кожний до своєї каюти.

Та тепер доперва пізнає чоловік, який він маленький та безсильний супроти тієї природи, того розбурханого гнівом моря, що кидає великаньским кораблем, як лущиною із орїха. Люди стоять на коридорах перед каютами та живо допитують ся, чи бурить ся море більш іще, чи успокоюєт ся. Однак ве отримують жадної відповіді. В зажурених лицах, в слезавих очах жінок читаєш страх і якусь німу молитву, читаєш се, чого ніколи не добачиш ся тоді, коли щасно живєт ся. Тепер усі тут у внутрі пароплаву роблять щирими дїтьми одної тієї мами. Богаті забувають на свої майна та знижають ся до бідних а бідні не почувають своєї нужди, бо для усіх одно і те само питанє: чи щасливо миємо бурю?...

Але неслухняне море на просьби людий кидаеть ся безнастанно та високими бовванами, гудить так переймаючо та голосно, що сам власних слів не почувш. Лишень від часу до часу свисне свиставка приказуючого та гудить труба на знак, що пароплав йде.

А море гудить і сердить ся що раз сильнійше, що раз могутнійше, а люди плачуть що раз більше, що раз щирійше молять Того, що їх свили сотворив.

Аж у пізний вечір, бачить ся, чи море втомилось власним гуком, чи змилося над силаними людями, бо перестало котити грізні філі, виглядилось темно-гранатовим зеркалом, та лишень, мов сонне шепотїло якісь дивні, незрозумілі а таємні слова. Ясні зорі блищать на зводі, люди гуторять по вечері на палубі, люди розсьміяні, веселі, мовби ніколи не вмїли плакати — море спляча сонно грає, тихенько грає такі вїжні пісні, яких, брате, ніколи не вчуєш в наших галях, лісах....

Із ідальні долїтають звуки оркестри, та блискають сьвітла електричних ламп. На хвилину тихне усе, то знов сильним гомоном несуть ся «брава», та знов починає оркестра іншу партію.

Я стою опертий об стовп на палубі, забуваю про море, про його гранє, про його дивачуда у внутрі. Ні сплю, ні мрію....

Бачить ся мені лишень, що я у мойому рідному селі на Великодних сьвятах, — зеленіють ся поля, тихесенько шумить лїс, а дзвони дзвонять... бачить ся мені ще той безжурний вік, ті хлопячі роки, що не знають смутків і болїв....

Та поволі знов приходить сьвідомість, а із нею дивний жалє і туга, здаєт ся ізза тієї меланходії, що ходить по морю....

Студений вітер повиває від моря, тишина усе на палубі та на коридорах, чути лишень міровий такт ходу машин, люди вже давно сплять а я ще гадаю про тії минулі хвилі, що ніколи не вернуть ся.

Мовби на одну хвилину збудило ся море, заграло, заплакало тихесенько та знова вснуло.

І я іду спати.

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 31. жовтня.

Опава. Сойм прийняв вчера нову виборчу ординацію. Буде 55 послів, замість дотеперішних 31. В загальній курії мають право голосованя ті, що мешкають два літа в тій самій місцевости.

Софія. Властям донесено анонімно, що на короля Фердинанда упряновано замах. Розпочало ся слідство.

Прага. З ріжних міст в Чехах доносять про грізні демонстрації Чехів і Німців, одних проти других. Полїція енергічно не допускає до взаїмних біяток.

Берно мор. Сойм вчера замкнено.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 31. с. м.: М. Кринюк, Краків; Б. Ліхтенштайн, Дрогобич; І. Борис, Бучач; І. Єлюк, Перемишляни; др. Я. Олесницький, Дрогобич; В. Покришка, Підлечари; Д. Логазя, Підлечари; К. Шапіра, Краків; В. Метик, Борислав; Ф. Фрайденцуль, Тернопіль.

300 корон місячно зовсім чесно можуть заробити особи кожного стану продажию і обранєм замовленє на релїгійні предмети зі св. Землі і Єрусалиму. Кождий вістане урядово уповажненій і поучений. Кавція на оригінальні окази в кюфрах пожадана. Глядає ся рівночасно двох генеральних заступників з осідком Чернівці, Тернопіль або Коломия. На відповідь долучити марку. Зголошеня до фірми: Володислав Марчевський, Яворів. (2—5)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-рускої фабрики Євгена Білінського в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурсп тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликю:

Свій до свого!

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарських, збіра і лаші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує «Дністер» з найбільшою скоростю. Оцінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив «Дністер» 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносили по 10 проц.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадница в Перемишлі приймають поліси «Дністра» при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через «Дністер» в Краївськїм Товаристві.

Агенції «Дністра» находять ся в кождім містї і в многих селах; там, де єще не робить ниший агент «Дністра», можуть письменні селяни старати ся о уділеня агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізані.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	K 1,008,364—
„ резерви премій	„ 613,720—
„ спец. на звороти	„ 50,989—
„ на ріжницю курсів	„ 3,437—
„ резерви спеціальної	„ 35,000—
„ емерит. урядників	„ 218,364—
внші фонди заосмотреня	„ 40,000—
Разом сума	K 1,964,824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:28	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.

